

Maken topsalarissen advocatuur ontoegankelijk?

De tarieven van topadvocaten rijzen de pan uit, vindt de gemiddelde Nederlander. Advocaat Coen Drion doet daar een inhoudelijk schepje bovenop: de toptarieven van grote, commerciële advocatenkantoren vormen een bedreiging voor de toegankelijkheid van het recht voor alle burgers. Hij pleit in het Nederlands Juristenblad (NJB) voor een code die grote advocatenkantoren onder meer verplicht een deel van hun omzet te besteden aan gefinancierde of pro deo rechtshulp. Niet iedereen is het daarmee eens. Om de kwestie te bediscussiëren organiseerde de Nederlandse Orde van Advocaten op 11 april een debat in De Balie te Amsterdam.

Geldbelust

"De kerntaak van iedere advocaat zou moeten zijn: het dragen van de publieke verantwoordelijkheid voor een goede rechtsbedeling voor iedereen. Maar er is een toegankelijkheidsprobleem dat ook, of zelfs in grotere mate, geldt voor het kleinere en middelgrote bedrijfsleven en overheidsorganisaties. Rechtsbijstandverzekeringen lossen dit probleem niet op," zegt Drion. Bovendien is er volgens hem sprake van een 'reëel imago probleem.' Uit recent onderzoek door bureau Blauw blijkt dat Nederlanders advocaten 'geldbelust' vinden. Dit oordeel van de Nederlander is volgens hem 'niet op drijfzand gebaseerd'.

Maatschappelijk onverantwoord

Wat is precies het probleem? Commerciële advocatenkantoren stoten het persoons- en familierecht en het erfrecht af, terwijl dat juist de expertises zijn waar cliënten met minder financiële draagkracht het meest gebruik van maken. Het gemiddelde uurloon van een advocaat is 220 euro. Topadvocaten rekenen al gauw 450 euro voor een uurtje werk. Ter vergelijking: sociale advocaten rekenen meestal tussen de 100 en 150 euro. Vooral de groep die net boven de inkomensgrens voor rechtsbijstand valt ziet door de hoge kosten vaak af van een juridische procedure. Daarom pleit Drion voor een code die onder meer voorschrijft dat advocatenkantoren een deel van hun omzet besteden aan rechtsbijstand voor deze groep mensen. Drion noemt dit 'een vorm van maatschappelijk verantwoord ondernemen'.

Ook jurist en PvdA-kamerlid Aleid Wolfsen vindt de toegang tot het recht 'een echt serieus probleem': "Ik word dagelijks overspoeld met e-mails van mensen die met een serieus juridisch probleem zitten, maar de kosten om het op te lossen niet kunnen opbrengen. Juridische deskundigheid is onbereikbaar voor die groep mensen. Het is een probleem van onvoldoende koopkracht. De Code van Drion is een frisse en goede gedachte. Of dit haalbaar is weet ik niet, maar niets doen is hoe dan ook geen optie."

Groot stuk taart

"Ik herinner me een grapje uit Suske & Wiske", leidt juriste en schrijfster Marjolein Drenth von Februar haar pleidooi in. Lambik sneed een taart in tweeën, nam zelf het grootste stuk en gaf Jérôme het kleinere stuk. Jérôme reageerde verontwaardigd, waarop Lambik hem vroeg: 'Welk stuk had je zelf dan genomen?' 'Het kleine natuurlijk!' zei Jérôme, waarop Lambik riep: 'Nou, wat zeur je dan!'" "Zo wordt de relatie tussen de commerciële en sociale advocatuur eigenlijk ook gezien", zegt Drenth. "De bescheiden sociale advocaten nemen het kleine stuk. Zij worden gezien als de scharrelaars, de sukkels die zich inzetten voor het algemeen belang". Drenth heeft zo haar eigen idee over deze groep advocaten. Zij typeert ze liever als 'de volwassenen met verantwoordelijkheidsbesef'. Daartegenover zet ze de commerciële advocaten, die net als Lambik het grootste stuk pakken. Dat zijn de 'inhalige topadvocaten met hun topinkomens', oftewel 'de pubers, die denken dat de wereld van hen is'.

Drenth stelt ook het punt van de sociale rechtvaardigheid ter discussie: "Volgens de Orde 'vervuilt' Drion de discussie door te stellen dat hoge vergoedingen

onmaatschappelijk zijn. Dat vind ik schokkend. Waar het hier volgens mij om gaat, is de gebrekkige belangstelling voor het algemeen belang. Dat is een levensgroot probleem. De poortwachter krijgt geld om burgers toegang te verschaffen tot het recht. De Orde noemt dit 'markt'. Is dat terecht?"

Drenth heeft een simpele verklaring voor het feit dat Nederlanders advocaten te duur vinden. "Misschien is dat wel simpelweg vanwege de opgeblazen rekeningen die advocaten presenteren", oppert ze. Ze noemt het geval van een advocaat-stagiair die op een bijeenkomst een powerpoint-presentatie van een uur gaf met daarin 'welgeteld vijf steekwoorden'. "De rekening: 350 euro. Is dit niet gewoon wat de mensen bedoelen?" De conclusie mag duidelijk zijn: "Een Code van Drion lijkt mij geen slecht idee."

Hol van de Leeuw

Marc Ynzonides, advocaat bij De Brauw Blackstone Westbroek, behoort tot het andere kamp: "Volgens mij bevind ik me hier in het hol van de leeuw". Ten onrechte, vindt hij. "Kantoren die hoge tarieven hanteren, bieden superspecialismen aan. Zij houden zich bezig met marktwerking binnen vennootschappen, grote overnames en dergelijke. Dat zijn geen kwesties voor particulieren." "De tarieven zijn inderdaad hoog tot zeer hoog", geeft hij toe. "Dat heet marktwerking. In de kunstwereld zie je ook waartoe dat kan leiden". Onverantwoord hoog vindt hij de tarieven echter niet: "Vergeet niet dat de kosten voor grote kantoren met rond de 750 advocaten ook ontzettend hoog zijn. Daarbij denk ik aan de kosten van onder meer IT en opleidingen. Daarbij komt dat zowel de risico's als de werkdruk hoog zijn." Ynzonides spreekt tegen dat bij commerciële kantoren gebrek heerst aan verantwoordelijkheidsbesef en oog voor het algemeen belang. "Gaat het bij grote kantoren alleen over geld? Nee. Weet dat ook deze kantoren een steentje bijdragen aan de maatschappij. Ze doen onder mee ordewerk, schrijven in tijdschriften en zitten in besturen van stichtingen." En dan de hamvraag: Hoe los je het probleem op? Daar weet Ynzonides wel wat op. "Hier rust primair een taak bij de overheid. Er wordt nu bijvoorbeeld enorm bezuinigd op rechtsbijstand. Dat is een grote fout."